НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Кафедра ветеринарної репродуктології

ЗАТВЕРДЖЕНО
Факультет ветеринарної медицини
2026р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ВЕТЕРИНАРНА НЕОНАТОЛОГІЯ»

Галузь знань 21 «Ветеринарна медицина»
Спеціальність 211 «Ветеринарна медицина»
освітня програма «Ветеринарна медицина»
Факультет ветеринарної медицини

Розробники:
Масалович Ю.С. – к.вет. н., доцент
Деркач С.С. – завідувач кафедри, к.вет. н., доцент
Вальчук О.А. – к.вет.н., доцент
Жук Ю.В. – к.вет. н., доцент

Київ – 2026р.

Опис навчальної дисципліни
«Ветеринарна неонатологія»

Дисципліна «Ветеринарна неонатологія» є вибірковою дисципліною, яка передбачає формування у здобувачів вищої освіти компетентностей з питань морфологічних та фізіологічних особливостей новонароджених тварин, впливу колострального імунітету на ріст і розвиток у неонатальному періоді, а також впливу годівлі, утримання, догляду, та профілактичних заходів щодо захворювань молодняка.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	*Магістр*	
Спеціальність	*211 – «Ветеринарна медицина»*	
Освітня програма	*Ветеринарна медицина*	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	*вибіркова*	
Загальна кількість годин	*120*	
Кількість кредитів ECTS	*4*	
Кількість змістових модулів	*2*	
Курсовий проєкт (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	*залік*	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Денна форма здобуття вищої освіти	Заочна форма здобуття вищої освіти
Курс (рік підготовки)	*5*	*4*
Семестр	*9*	*8*
Лекційні заняття	*15 год.*	*15 год.*
Практичні, семінарські заняття	*год.*	*год.*
Лабораторні заняття	*15 год.*	*15год.*
Самостійна робота	*90 год.*	*90 год.*
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	*2 год.*	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета вивчення вибіркової дисципліни «Ветеринарна неонатологія» – сформувати у студента систему знань, щодо морфологічних та фізіологічних особливостей новонароджених тварин, впливу колострального імунітету на ріст і розвиток у неонатальному періоді. Сформувати розуміння впливу годівлі, утримання та догляду, а також профілактичних заходів щодо захворювань молодняка. Освоїти фахівцем ветеринарної медицини оцінювання фізіологічних

параметрів життєздатності новонароджених, визначати якість молозива, контролювати рівень імуноглобулінів у телят. Дати основи знань з концепції діагностики хвороб неонатального періоду та надання допомоги, що накладаються на власника, спеціалістів, лікаря ветеринарної медицини та інших осіб, що працюють з тваринами.

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню:

- Анатомія свійських тварин
- Цитологія, гістологія, ембріологія
- Фізіологія тварин
- Біохімія тварин
- Патофізіологія тварин
- Ветеринарна фармакологія
- Годівля тварин
- Клінічна діагностика хвороб тварин
- Акушерство, гінекологія і біотехнологія відтворення тварин з основами андрології.

Набуття компетентностей:

- **І*нтегральні компетентності (ІК).***

  Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у ветеринарній андрології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується не визначеність умов та вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

– ***ЗК 1.*** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
– ***ЗК 2.*** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
– ***ЗК 6.*** Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
– ***ЗК 8.*** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
– ***ЗК 9.*** Здатність приймати обґрунтовані рішення;
– ***ЗК 10.*** Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами інших галузей знань/видів економічної діяльності);
– ***ЗК 11.*** Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
– **ЗК 13.** Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів не доброчесності;

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

– ***СК 1.*** Здатність встановлювати особливості будови і функціонування клітин, тканин, органів, їх систем та апаратів організму тварин різних класів і видів – ссавців, птахів, комах (бджіл), риб та інших хребетних.
– ***СК 2.*** Здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час професійної діяльності.
– ***СК 4.*** Здатність проводити клінічні дослідження з метою формулювання висновків щодо стану тварин чи встановлення діагнозу.
– ***СК 6.*** Здатність здійснювати відбір, пакування, фіксування і пересилання проб біологічного матеріалу для лабораторних досліджень.

– ***СК 7.*** Здатність організовувати і проводити лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження й аналізувати їх результати.
– ***СК 8.*** Здатність планувати, організовувати та реалізовувати заходи з лікування тварин різних класів і видів, хворих на незаразні, інфекційні та інвазійні хвороби.
– ***СК 13.*** Здатність розробляти стратегії профілактики хвороб різної етіології.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини.

ПРН 2. Використовувати інформацію із вітчизняних та іноземних джерел для розроблення діагностичних, лікувальних і підприємницьких стратегій.

ПРН 3. Визначати суть фізико-хімічних і біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин у нормі та за патології.

ПРН 4. Збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, приймати рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин.

ПРН 5. Установлювати зв’язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень.

ПРН 9. Розробляти заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей.

ПРН 10. Пропонувати та використовувати доцільні інноваційні методи і підходи вирішення проблемних ситуацій професійного походження.

ПРН 15. Знати правила зберігання різних фармацевтичних засобів та біопрепаратів, шляхів їх ентерального чи парентерального застосування, розуміти механізм їх дії, взаємодії та комплексної дії на організм тварин.

ПРН 17. Знати правила та вимоги біобезпеки, біоетики та добробуту тварин.

ПРН 18. Здійснювати облікову звітність під час фахової діяльності.

ПРН 20. Володіти спеціалізованими програмними засобами для виконання професійних завдань.

Компетенції Першого дня

1. Демонструвати розуміння етичних та правових рамок, в яких має працювати лікар ветеринарної медицини, включаючи професійні аспекти, аспекти, що пов'язані з благополуччям тварин, власників тварин, громадським здоров'ям, суспільні та екологічні аспекти, пов'язані з професійною діяльністю.
2. Розуміти методи наукових досліджень, внесок фундаментальних і прикладних досліджень у науку та реалізацію принципу 3Rs.
3. Демонструвати базові знання з організації, управління та законодавства, пов'язаного з ветеринарною практикою. Розуміти економічний та емоційний контекст, в якому працює лікар ветеринарної медицини.
4. Сприяти та контролювати збереження здоров'я та безпеки себе, пацієнтів, власників тварин, колег та навколишнього середовища під час здійснення професійної діяльності; демонструвати знання про принципи забезпечення якості; застосовувати принципи управління ризиками на практиці.
7. Належно оформляти клінічну документацію та документи для власників тварин, а також, за необхідності, звіти про клінічні випадки у формі, задовільній для відповідної аудиторії.

9. Вміти критично мислити, здійснювати перегляд та оцінку літератури та презентацій.
10. Розуміти та застосовувати принципи концепції Єдиного здоров'я для забезпечення належної клінічної практики у ветеринарії, а також науково обґрунтованої та доказової ветеринарної медицини.
12. Використовувати професійні здібності для сприяння розвитку ветеринарних знань та реалізації концепції "Єдине здоров'я" з метою сприяння здоров'ю, безпеці та благополуччю тварин, людини і навколишнього середовища, а також досягнення Цілей сталого розвитку ООН.
19. Розробляти відповідні плани лікування пацієнтів та проводити лікування в інтересах кожної тварини під опікою, використовуючи доступні ресурси, а також надавати відповідні власні міркування щодо охорони здоров'я тварини та людини та навколишнього середовища.
20. Надавати невідкладну і першу медичну допомогу тваринам поширених видів. Розставляти пріоритети та розподіляти ресурси відповідно до кожної конкретної ситуації.
22. Збирати, зберігати та транспортувати зразки, обирати відповідні діагностичні тести, здійснювати інтерпретації та мати розуміння щодо обмеження результатів тестів.
24. Використовувати базове діагностичне обладнання та ефективно проводити обстеження тварин відповідно до конкретного випадку, згідно з належною практикою охорони здоров'я та біобезпеки і чинними нормативними документами. Розуміти внесок цифрових інструментів та штучного інтелекту у теорію і практику ветеринарної медицини.
25. Розпізнавати ознаки можливих захворювань тварин, що підлягають повідомленню до відповідних державних органів, зоонозів, а також ознак жорстокого поводження з тваринами та вживати відповідних заходів, у тому числі повідомляти відповідні органи влади.
27. Правильно і відповідально призначати пацієнтам ліки та видавати їх відповідно до Законодавства та останніх настанов.
31. Безпечно проводити тварині седацію, загальну та регіональну анестезію; застосовувати хімічні методи витримки.
38. Консультувати населення та впроваджувати програми профілактики та ліквідації хвороб відповідно до захворювання та виду тварин, прийнятих стандартів здоров'я тварин, їх добробуту, громадського здоров'я та охорони навколишнього середовища.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:

– повного терміну денної форми здобуття вищої освіти;

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							заочна форма					
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	П	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Змістовний модуль І. Правила ведення родів та народження життєздатного потомства.													

Тема 1. Вплив умов утримання (комфорту), годівлі на перебіг вагітності та новонародженого молодняка.	1/2	16	2		2		12						
Тема 2. Взаємозв'язок патології вагітності і хворобами молодняку.	3/4	16	2		2		12						
Тема 3. Фізіологічні особливості новонародженого молодняку.	5/6	16	2		2		12						
Разом за змістовим модулем 1	48		6	6			36						
Змістовний модуль ІІ. Хвороби новонароджених.													
Тема 4. Етапи розвитку та становлення імунної системи.	7/8	16	2		2		12						
Тема 5. Розвиток і становлення функціональних систем організму новонароджених.	9/10	16	2		2		12						
Тема 6. Хвороби новонароджених, викликані прогріхами годівлі, утримання і догляду.	11/12	16	2		2		12						
Тема 7. Вплив імунізації в сухостійному періоді на стан специфічного імунітету у новонароджених.	13/14/15	16	2		4		18						
Разом за змістовим модулем 2	72		10		8		54						
Усього годин	120		14		16		90						
Курсовий проєкт (робота) з _____ _____ (якщо є в робочому навчальному плані)			-	-	-		-		-	-	-		-
Усього годин	120		14		16		90						

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин

1	Тема 1. Вплив умов утримання (комфорту), годівлі на перебіг вагітності та новонародженого молодняка.	2
2	Тема 2. Взаємозв'язок патології вагітності і хворобами молодняку.	2
3	Тема 3. Фізіологічні особливості новонародженого молодняку.	2
4	Тема 4. Етапи розвитку та становлення імунної системи.	2
5	Тема 5. Розвиток і становлення функціональних систем організму новонароджених	2
6	Тема 6. Хвороби новонароджених, викликані прогріхами годівлі, утримання і догляду.	2
7	Тема 7. Вплив імунізації в сухостійному періоді на стан специфічного імунітету у новонароджених.	2

4. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Правила ведення родів та патології які вливають на життєздатність новонароджених. Правила поводження з новонародженими, попередження станів, що загрожують їх життю. Реанімаційні заходи.	2
2.	Видова специфіка поводження з новонародженими. Оцінка загального стану новонароджених. Виявлення та усунення загрозливих для життя станів.	2
3.	Оцінка фізіологічних параметрів життєздатності новонароджених. Шкала АПГАР. Фактори ризику, характеристики, оцінка, стратегії покращення показників новонароджених.	2
4.	Колостральний імунітет. Визначення якості молозива. Органолептичний та імунобіологічний контроль якості молозива. Контроль рівня імуноглобулінів у телят (за допомогою рефрактометра). Імунодефіцитний стан у телят.	2
5.	Годівля новонароджених. Напування телят та контроль водно-електролітного балансу. Значення молозива для новонароджених та важливість першого годування. Кратність та кількість годування, інтенсивність вигодовування молока для шлунково-кишкового та системного розвитку телят.	2
6.	Уроджені та спадкові патології у новонароджених. Хвороби неонатального періоду, причини виникнення, діагностика та лікування. Загальні аспекти профілактики неонатальної патології.	2
7.	Діагностика захворювань у новонароджених за допомогою експрес-тестів для виявлення збудників. Інтерпретація результатів досліджень. Ефективність використання в умова господарства.	2

8.	Причини виникнення, діагностика та лікування захворювання телят. Протоколи проведення вакцинації та контроль наявності антитіл. Схеми вакцинації проти респіраторних та захворювань кишківника.	2

5. Теми самостійних занять.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Родильні відділення на фермі	10
2	Документообіг та звітність у родильному відділені	10
3	Технологічні рішення в утриманні молодняку	10
4	Кормовиробництво та заготівля кормів	10
5	Автоматизовані системи випоювання молока та ЗЦМ	10
6	Розвиток кишківника у молодняку	10
7	Протиепізоотичні заходи у молодняку	10
8	Технології вирощування молодняку	10
9	Сучасні препарати та їх застосування для профілактики і лікування патології молодняку	10
	Всього	90

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

усне або письмове опитування;
тестування;
захист лабораторних/практичних робіт;

7. Методи навчання:

– проблемне навчання;
– практико-орієнтоване навчання;
– метод навчання через дослідження;

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно з чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Фізіологія та патологія репродуктивних органів самців		
Лекція 1. Лабораторна робота 1.	**Знати:** сучасні правила ведення родів. **Вміти:** надавати рододопомогу та допомогу слабкому новонародженому молодняку.	**15**

Лекція 2 Лабораторна робота 2.	**Знати:** взаємозв'язок патології вагітності і хворобами молодняку. Вплив фетоплацентарного комплексу на формування та народження життєздатного потомства. **Вміти:** розрізняти загальний стан новонародженого для усунення загрозливих для життя станів.	**15**
Лекція 3 Лабораторна робота 3	**Знати:** головні критерії оцінки життєздатності новонароджених тварин. **Вміти:** оцінювати фізіологічні параметри життєздатності новонароджених.	**15**
Самостійна робота 1.	**Знати:** Оцінка фізіологічних параметрів життєздатності новонароджених. Шкала АПГАР. Фактори ризику, характеристики, оцінка, стратегії покращення показників новонароджених.. **Вміти:** проводити оцінка загального стану новонароджених. Виявлення та усунення загрозливих для життя станів..	**25**
Модульна контрольна робота 1.		**30**
Всього за модулем 1		**100**
Модуль 2. Хвороби новонароджених		
Лекція 4 Лабораторна робота 4	**Знати**: основи розвитку та становлення імунної системи та вплив імунітету матері на імунну відповідь новонародженого. **Вміти:** визначати якість молозива. Контролювати рівень імуноглобулінів у телят. кнура.	**10**
Лекція 5 Лабораторна робота 5	**Знати**: анатомічні та функціональні характеристики організму новонароджених.	**10**

	Вміти: визначати кратність та кількість годування, інтенсивність вигодовування молока для шлунково-кишкового та системного розвитку телят.	
Лекція 6 Лабораторна робота 6	**Знати**: які хвороби виникають у новонароджених в результаті прогріхів годівлі, утримання і догляду. **Вміти:** діагностувати хвороби неонатального періоду та надавати допомогу	**10**
Лекція 7 Лабораторна робота 7	**Знати**: як впливає імунізація в сухостійному періоді на стан специфічного імунітету у новонароджених. **Вміти:** діагностувати захворювання у новонароджених за допомогою експрес-тестів. Складати схеми вакцинацій проти респіраторних та захворювань кишківника.	**10**
Самостійна робота 2.	**Знати**:особливості колострального імунітету у різних видів тварин. **Вміти.** Правильно годувати (напувати) новонароджених. Проводити діагностику, лікування та профілактику хвороб новонароджених,	**20**
Модульна контрольна робота 2.		**30**
Всього за модулем 2		**100**
Навчальна робота		**(М1 + М2)/2*0,7 ≤ 70**
Залік		**30**
Всього за курс		**(Навчальна робота + екзамен) ≤ 100**

8.2 Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно

74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	*НАПРИКЛАД:* роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	*НАПРИКЛАД:* списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	*НАПРИКЛАД:* відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9 Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - - *https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4119)*
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти;

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Біотехнологічні методи у ветеринарній репродуктології: навчальний посібник / В.В. Ковпак, О.А. Вальчук, С.С. Деркач, Ю.В. Жук, Ю.С. Масалович ─ Київ: НУБіП України, 2025. ─ 102с.
2. Лакатош В.М. Акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин з собак і котів // Київ: ФОП Ямчинський О.В., 2020. – 301 с.
3. Яблонський В.А., Хомин С.П., Калиновський Г.М., Харута Г.Г., Харенко М.І., Завірюха В.І., Любецький В.Й. Акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин з основами андрології // Вінниця, Нова Книга, 2011. – 611 с.
4. Біотехнологічні і молекулярно-генетичні основи відтворення тварин/ В.А.Яблонський, С.П.Хомин, В.І.Завірюха та ін..; за ред..

В.А.Яблонського, О.І.Сергієнка, Р.С.Стойка.-Львів, ТОВ «ВФ Афіша»,2009.-218 с.
5. Royal Canin SAS. (2025). Неонатальний і педіатричний догляд за кошенятами та цуценятами: Практичний посібник для ветеринарних лікарів. Royal Canin.
6. Marthina L. Greer. (2014). *Canine reproduction and neonatology.* Teton NewMedia. ISBN 978-1591610410.
7. BSAVA Manual of Canine and Feline Reproduction and Neonatology / England G. C. W., von Heimendahl A. 2nd ed. Gloucester : British Small Animal Veterinary Association, 2010. 230 p. ISBN 978-1905319190.
8. Management of Pregnant and Neonatal Dogs, Cats, and Exotic Pets / Lopate C. (ed.). Ames : Wiley-Blackwell, 2012. 336 p. ISBN 978-0813807935.
9. Feline and Canine Neonatal and Pediatric Care: A Practical Guide for Veterinarians / Royal Canin SAS. Montpellier : Royal Canin, 2025. 360 p. ISBN 978-2-914193-26-9.
10. Rozród psów. Praca zbiorowa pod redakcją Andrzeja Dubiela. Wrozław 2000. – 491 s.